

Jardí industrial de La Gelidense

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: A l'interior del recinte industrial de la fàbrica de La Gelidense, actualment reconvertit en polígon industrial.
Alçada: 75

Coordenades:

Latitud: 41.449538039238
Longitud: 1.8645429611206
UTM Est (X): 405157
UTM Nord (Y): 4589284

Classificació

Número de fitxa 08091 - 329
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Malgrat que és un ampli espai verd, la concepció de jardí ha quedat molt desdibuixada amb el pas dels temps i ha perdut bona part dels elements que el van fer un jardí excepcional.

Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA

Fitxes associades:

[Brollador de La Gelidense](#)

[Paperera La Gelidense, o Molí Nou](#)

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Descripció

El parc o jardí de La Gelidense és una àrea verda aproximada 11.000 m² incloent la via d'accés entremig de la doble línia de plataners. Per accedir a la fàbrica paperera era imprescindible travessar un passatge flanquejat per plataners similar a moltes entrades de poblacions catalanes. Abans, però, una gran portalada amb coberta a doble vessant i porta de doble fulla de ferro forjat obria pas a l'interior del recinte de la fàbrica. Ubicat en una àmplia parcel·la al sector nord del recinte, al costat del riu, el jardí originalment va destacar per les seves grans dimensions i diversitat arbòria, incloent-hi una glorieta artística de fusta i vidres de colors, tal com la descriu l'historiador Ramon Rovira, així com un estany amb un brollador central de marbre blanc, que actualment es troba al pati del Centre Cultural Municipal.

Val a dir que en aquest moment, l'aspecte del parc ha canviat significativament i es troba en un estat força degradat i desdibuixat del que havia sigut. En qualsevol cas, es manté, però, la presència d'una àmplia representació d'arbres (de grans dimensions) com oms, til·lers, plataners, àlbers, lledoners, llozers, robínies i un parell d'espècies força singulars.

D'una banda, les palmeres (*Trachycarpus fortunei*) de les quals cada cop en queden menys al municipi i que van tenir una implementació important com a arbre "selecte". De l'altra, també sorprèn especialment la presència de sequoies (*sequoia sempervirens*), una varietat no gegantina de les famoses sequoies americanes, que aporten un aire exòtic al lloc.

Història

El parc del molí nou, o La Gelidense com també es coneix, fou concebut, tal com Lluís Riu (2018) l'identifica de jardí industrial i per transmetre un prestigi empresarial fora de l'abast dels capitals menors, com a marca distintiva de seriositat i solvència econòmica. Així doncs, a les característiques pròpies de la diversitat d'espècies presents al jardí, com les grans dimensions de l'espai, i la característica entrada amb l'avinguda de plataners, el Marquès de Gelida, Joaquim Jover i Costas (Barcelona, 1854 - 1922). Joaquim Jover va ser un industrial i navilier que va fundar l'empresa de navegació Jover i Serra i va participar com a accionista en el Banc de Barcelona. El seu negoci principal se centrava en la indústria naviliera. Com a reconeixement al seu suport que fa oferir al Regne d'Espanya per prestar els seus vaixells de manera gratuïta durant la repatriació d'oficials i soldats malalts després del desastre de Cuba (1898), se li va concedir el Marquesat de Gelida. L'entrada de Jover a Gelida, però, fou a raó del fet que va heretar diversos negocis al poble del seu oncle, Joaquim Serra, incloent-hi la fàbrica paperera La Gelidense, també coneguda com el Molí Nou.

El parc de La Gelidense, doncs, ha estat al llarg del segle XX un espai molt ben vist pels treballadors, i la població en general, fins al punt que moltes de les celebracions patronals, segons Rosselló, a la tarda, la celebració es traslladava a les fàbriques, alternant-se amb el molí Nou (Can Guarro), on es gaudia de la festa dins un parc molt ben cuidat. Cada 4 d'agost, es commemorava la Diada de Sant Domènec a Gelida, un esdeveniment de significativa rellevància per a la comunitat paperera local, amb Sant Domènec com a patró. Les festivitats eren coordinades alternativament per comissions representants del molí Vell i del molí Nou.

Els esdeveniments consistien principalment en un àpat comunal. Tal com explica Pere Cartró al pregó de Festa Major de l'any 2003, a mitjan segle XX, després d'una missa matinal a l'església parroquial, les

activitats recreatives prenen lloc, destacant-se un partit de bàsquet altament competitiu entre els treballadors de les dues fàbriques, així com la pràctica de sardanes. Durant aquesta jornada, el servei de funicular no cessava, facilitant així l'accés i la participació del veïnat.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (1987). El Centre recreatiu i cultural 1877-1987: 110 anys d'història gelidenca. Ajuntament de Gelida.

CARAFÍ, Enric (2005). "Patrimoni arquitectònic de Gelida: una de freda i una de calenta". *Programa Festa Major 2005*. pp. 83-85.

RIUS FONT, Lluís, COMPTE BARCELÓ, M. Mercè: "Els primers jardins de Gelida" Programa de Festa Major 2018, Ajuntament de Gelida. Regidoria de Cultura, Gelida, 2018, pp.90.

Enllaços d'interès:

[Jardí de la Gelidense \(Jardins i jardiners\)](#)

[Programa de Festa Major 2005](#)

[Programa Festa Major 2018](#)

